

Beredskapsplan smittsom sykdom					
Tittel:	Beredskapsplan smittsom sykdom			Side:	1 av 3
Kategori:	Håndtering av risiko/Beredskapsplaner			Versjon:	5
Utarbeidet av:	Tor-Einar Olaussen	Dato:	20.09.16		
Endret av:	Kent David Pedersen	Dato:	18.11.24		
Godkjent av:	Erik Sommerli	Dato:	18.11.24		
				Publisert dato:	18.11.24

HENSIKT

Oppdage, begrense og håndtere tilfeller hvor det forekommer dødelighet som skyldes smittsom sykdom. Begrense smittefare/kontaminering og opprettholde dyrevelferd.

ANSVAR

Driftsleder

FREKVENS

Ved mistanke og påvisning av sykdom i eget anlegg og naboanlegg.
Når anlegget er omfattet av soneforskrifter gitt av Mattilsynet.

BESKRIVELSE

Ved mistanke om smittsom sykdom skal daglig leder og Regionansvarlig fiskehelse Nordland (CNO) kontaktes straks. Det er Regionansvarlig fiskehelse Nordland som varsler Mattilsynet.

Driftsleder, Daglig leder skal i samarbeid med Regionansvarlig fiskehelse Nordland – iverksette nødvendige tiltak for å forebygge, redusere eller eliminere eventuelle skadevirkninger på fisken og omliggende miljø. Dette gjelder også stans av omsetning, ved mistanke om at slaktet fisk kan være smittet, og iverksette tilbaketrekking fra markedet.

Varsling

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved:

- Uavklart forøket dødelighet
- Grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, med unntak av lakselus
- Andre forhold som har medført vesentlig velferdsmessige konsekvenser for fisken, herunder sykdom, skade eller svikt (f.eks. teknisk svikt, menneskelig svikt)

Hva er uavklart forøket dødelighet?

- Ved forøket dødelighet skal fiskehelse ha umiddelbart tilsyn.
- Dersom helsekontroll ikke avdekker årsak til dødelighet, er dette uavklart dødelighet.

Når er dødelighet forøket?

- Fisk under 0,5 kg: Dødelighet over 0,5 promille
- Fisk over 0,5 kg: Dødelighet over 0,25 promille

Hva skal dødelighet regnes på?

- Beregnes per kar/ per merd
- Regnes per produksjonsenhet / dag

Listeført sykdom:

- Varslingsplikt gjelder umiddelbart ved mistanke. Altså før en evt. mistanke er bekreftet ved tilsyn/ prøveuttak

Funksjon	Tlf
Daglig leder	905 24 019
Regionansvarlig fiskehelse Nordland (Elisabeth Faureng)	922 52 452
Leder fiskehelse og settefisk (Marit Holmvaag Hansen)	952 49 582
Leder Sjø (Frode Holmvaag)	990 13 998
Mattilsynet	22 40 00 00
Pelagia Hordafør – Beredskapstelefon	902 76 706
Regional beredskapsplan	480 43 815

Tiltak

Isolering av lokaliteten:

Det skal opprettes soner med sykdomsstatus rundt anlegget og landbasen. Det skal innføres adgangsbegrensninger for personer som kan øke smittefaren.

I de tilfeller hvor Mattilsynet oppretter særskilte forskrifter om soner, skal driftsleder iverksette tiltak som oppfyller disse forskriftene. Driftsleder er også ansvarlig for å videreformidle disse kravene til eksterne leverandører.

Hygiene:

Alle båter som har gått i et smittet anlegg skal vaskes og desinfiseres før de kommer til kai. Alt av overtrekksklær skal vaskes på lokaliteten.

Håvene skal trekkes flere ganger daglig, og dødfisken håndteres på en slik måte at smittefaren ikke øker. Dødfisken males opp og ensileres fortløpende.

Håver og stamper skal vaskes og desinfiseres flere ganger daglig. Alt renhold skal foregå som normalt ifølge – Prosedyre for renhold og hygiene: flåte, anlegg, båter og tilhørende utstyr – men det skal utvises ekstra stor forsiktighet i forbindelse med smittefare.

Medisinering:

Ved medisinering henvises det til å følge pakningsvedlegg og prosedyre for bruk av legemiddel. Ved medisinering skal anlegget merkes med «Medisinering pågår».

Sanitær-/nødslakting:

Brønnbåttransport av levende syk fisk til slakteriet skjer med lukkede ventiler, så fremt ikke annet er avtalt med Mattilsynet, og etter klarert seilingsled.

Syk fisk slaktes iht. til Prosedyre for sanitær-/nødslakting. Død fisk som kommer til slakteriet fjernes, males opp og ensileres. Ensilasjen må da behandles som risikoavfall inntil eventuell annen avklaring foreligger.

Om nødvendig skal lokaliteten kunne tømmes for fisk innen maksimalt 80 virkedager. Dette gjøres ved at slakteriet innfører sanitærslakt. Slakt fra andre lokaliteter reduseres slik at slakteriets kapasitet tilpasses lokalitetens behov for å slakte/destruere fisk. Slakteriet ivaretar hensyn til at smitte ikke bringes videre fra slakteri til andre lokaliteter.

Beredskapsavtalen med Hordafør inkluderer også kapasitet for nødslakting og mottak som et resultat av massedød, sykdom, og sanering.

Varsling til Regional beredskapsplan (foretas av daglig leder eller stedfortreder)

Varsle **Sekretariatet** for Regional beredskapsplan på telefon 480 43 815 og på e-post b1227a37.kupa.no@emea.teams.ms ved følgende hendelser:

1. **Økt risiko for dødelighet hos fisk på grunn av endringer i det marine miljøet**
Eksempler på forhold som kan tyde på økt risiko:
 - Unormal adferd hos fisken i perioder med sterk algeoppblomstring
 - Store forekomster av maneter
 - Informasjon om høy, plutselig innsettende dødelighet i anlegg i naboregioner.

2. **Forøket dødelig på fisken som kan skyldes det marine miljø**
Samme definisjon av forøket dødelighet som i egen beredskapsplan.

Varslet skal inneholde informasjon om:

1. Årsaken til varsling (økt risiko/faktisk dødelighet)
2. Lokalitet(er) involvert
3. Kontaktperson for ytterligere informasjon (navn, telefon og e-post)

Destruksjon av fisk i merder:

For å begrense smittespredning og ivareta fiskevelferden må det vurderes å destruere fisk i én eller flere merder – altså levere fisken direkte til ensilering. Dette skal vurderes sammen med ledelse og fiskehelseavdeling. Tillatelse til dette må innhentes hos Mattilsynet før iverksettelse.

Registrering

- Antall dødfisk og dødsårsak skal registreres i Fishtalk
- Anleggets dagbok
- Forøket dødelighet skal registreres som kvalitetsavvik

HENVISNING

Kryssreferanser:

- Alarmplaner
- Beredskapsplan håndtering av ekstrem/akutt massedød
- Prosedyre for risikovurdering fiskehelse- smittsomme sykdommer
- Prosedyre for sanitær-/nødslakt
- Prosedyre for renhold og hygiene: flåte, anlegg, båter og tilhørende utstyr
- Fiskehelseplan Ballangen Sjøfarm
- Biosikkerhetsplaner – Alle anlegg
- Risikovurdering fiskehelse - Matfisk
- Risikovurdering fiskevelferd – Matfisk
- Risikovurdering HMS – Matfisk
- Prosedyre for avvikshåndtering
- Samdriftsavtale mellom Ballangen Sjøfarm og Cermaq Norway
- Kontrakt Ensilasje – Hordafôr

Eksterne referanser:

- Lov om akvakultur (akvakulturloven)
<http://www.lovdata.no/all/hl-20050617-079.html>
- Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven)
<http://www.lovdata.no/all/nl-20031219-124.html>
- Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)
<http://www.lovdata.no/for/sf/fi/fi-20041222-1785.html>
- Global GAP – AQ 20.08.08